

HELSETILSYNET

tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

DERES REF: / YOUR REF:

VÅR REF: / OUR REF:
2016/961 L ALH

DATO: / DATE:
26. mai 2016

Hørings svar - evaluering av offentleglova

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets brev fra 25. februar i år med svarfrist 25. mai.

Vi har gjennomgått evalueringsrapporten og mener den gir en god oversikt over utfordringsbildet når det gjelder praktiseringen av offentleglova.

Statens helsetilsyn vil benytte anledningen til å be departementet vurdere å utvide adgangen til utsatt offentlighet etter offentleglova § 5 i forbindelse med gjennomføring av tilsyn.

Statens helsetilsyn har det overordnede ansvaret for tilsyn med barneverntjenestene, sosiale tjenester og helse- og omsorgstjenester. Tilsynet gjennomføres i hovedsak av fylkesmennene og retter seg mot statlige og kommunale myndigheter, offentlige foretak og private virksomheter. Videre føres det tilsyn med helsepersonell.

Tilsyn innebærer å undersøke, vurdere og konkludere om det foreligger lovbrudd. Tilsyn vil ofte innebære gjennomgang av en omfattende mengde informasjon fra ulike kilder med krevende bevisvurderinger. Samtidig vil eventuelle konklusjoner om at det foreligger lovbrudd være både alvorlig og belastende for de ansvarlige. Det er da viktig at vurderingene og konklusjonene bygger på korrekt faktagrunnlag. Dette preger hele tilsynsprosessen. Et av de tiltakene vi har praktisert over flere år har vært å oversende et utkast til rapport etter at undersøkelsene er foretatt slik at virksomheten kan kommentere.

Offentleglova § 5, slik den fortolkes bl a i departementets rettleiar pkt 4.4.2.5.2, gir en snever adgang til å beslutte utsatt offentlighet. Fylkesmannens utkast til rapport til virksomheten vil normalt ikke falle innenfor vilkårene for bruk av § 5. Det vil bare unntaksvis være grunn til å anta at dokumentet *gir et direkte misvisende bilde av saken*. Like fullt kan det være unøyaktigheter og mindre feil og mangler i saksframstillingen som oppfattes som vesentlige for virksomheten å få korrigeret. Det

har i en del saker vært utfordrende at det etter krav om innsyn i utkast til rapporter oppstår et offentlig ordskifte basert på en uferdig saksfremstilling i media. Det har vært svært problematisk for både virksomhetene og for tilsynsmyndighetene. Tidligere har mediene respektert at disse dokumentene har vært foreløpige og avvartet publisering til endelig rapporter har foreligget. I de senere år har vi imidlertid hatt en lang rekke saker der det har vært utkastet som har vært gjenstand for mediedekning og ikke den endelige rapporten. Flere kommuner og helseforetak har tatt opp problemet med oss. Vi har vurdert å slutte med bruk av utkast til rapport for å slippe problemet. Det er paradoksalt at tiltak som skal bidra til dialog og gode beslutninger i forvaltningen oppleves som belastende i stedet. Vi viser videre til at Riksrevisjonenes korrespondanse med de virksomheter de undersøker kan unntas offentlighet fram til saken er ferdigbehandlet av Riksrevisjonen etter § 5 andre ledd og Riksrevisjonsloven § 18. Prinsipielt sett er det flere av de hensyn som begrunner denne ordningen som også burde gi mulighet til å utsette offentliggjøring av korrespondansen mellom virksomheter og andre tilsynsmyndigheter.

Hensynet til åpenhet og etterprøvbarhet om tilsynsmyndigheters virksomhet og medias og andre interessenters behov for innsyn i saksgangen og korrespondansen underveis i tilsynsprosessen, mener vi ivaretas ved at det vil bli gitt innsyn i disse dokumentene etter at rapport eller vedtak foreligger.

Etter vår oppfatning bør det gis større adgang til å beslutte utsatt offentlighet for de dokumentene som inngår i den kontradiktoriske prosessen fram til tilsynsmyndighetens konklusjon foreligger.

Med hilsen

Jo Kittelsen etter fullmakt
assisterende direktør

Anders Haugland
juridisk direktør

Brevet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift

Saksbehandler: Anders Haugland, tlf. 21 52 99 64